

DOUĂ DOCUMENTE MAI PUȚIN CUNOSCUTE
REFERITOARE LA BISERICA DIN SCHITU GOLEȘTI,
JUDEȚUL ARGEȘ

ȘTEFAN TRĂMBACIU
DONIA POȘTOACĂ

Într-un articol referitor la Schitu Golești, pr. I. Răuțescu amintește cartea lui Radu voievod dată la 25 iulie 1526 în care apare pentru prima oară menționată moșia Grădiștea de Sus, lângă Câmpulung. Tot în acest articol sunt amintite și alte cărți domnești care fac referiri la această moșie datate la 1527, 1574, 1597, 1599, 1608, 1628, 1630, 1632 și 1640, toate publicate în volumele de documente ale Țării Românești¹.

În anul 1648, Grădiștea este vândută mănăstirii Câmpulung de către Nan „postelnic ot Bărbătești“ însă „tot satul den câmp, den pădure, den apă cu munții, fără numai a 6-a parte n-am vândut, care o au dat Tatul sluger iar la sfânta mănăstire de pomană și am tocmit za ughi 200 bani gata“². Această moșie este hotărnicită la 8 noiembrie 1700³ de către șase boieri hotarnici, luați „den poruncă domnească de egumenul Ionachenție de la mănăstirea Aninoasa“⁴ fiind menționat și hotarul Grădiștei de Jos, dinspre hotarul Coteștilor de la Râul Câmpulungului. În acest loc, în anul 1676 episcopul Grigore al Buzăului a ridicat o biserică pe care a închinat-o ca metoh mănăstirii Câmpulung. Așezământul de închinare a schitului este transcris de către preotul I. Răuțescu integral în articolul menționat din „Glasul Bisericii“. Ceea ce nu publică preotul I. Răuțescu ci doar amintește, în rezumat, de existența lui, este hrisovul din 5 februarie 1600, prin care același Grigore, episcop de Buzău, scoate schitul Golești, ctitoria sa, de sub închinarea mănăstirii Câmpulung, „fiind căzut în lipsă din cauza neîngrijirii den partea acestei mănăstirii“⁵. La 23

¹ I. Răuțescu, *Știri documentare privitoare la Biserica din Schitu Golești*, în „Glasul Bisericii“, nr. 3-4, martie 1960, p. 864.

² Arhivele Naționale București, Mănăstirea Câmpulung I/15, ms. 204, f. 11.

³ Arhivele Naționale București, Mănăstirea Câmpulung I/26, ms. 204, f. 17.

⁴ *Ibidem*.

⁵ Arhivele Naționale București, M-reă Câmpulung LXIV/20, copie.

aprilie 1694, soborul mănăstirii „ot Dolgopol“ hotărăște ieșirea schitului de sub autoritatea mănăstirii în schimbul unei „ruptori“ pe care o va plăti la „sfeti Ghiorghie“ i la sfeti Dimitrie taleri 10⁶⁶. Pentru cei interesați transcriem aceste două acte foarte importante pentru biserică din Schitu Golești.

1690 (7198) februarie 5.

Grigorie, episcop de Buzău, scoate schitul Golești, ctitorie a sa, de sub închinare la mănăstirea Câmpulung, fiind căzut în lipsă din cauza neîngrijirii din partea mănăstirii și a egumenilor.

Grigorie, Bojieiul blagodcestiu, episcop Buzevschi.

Făcut-am această carte a smerenii noastre ca să fie în urma noastră sfântului și dumnezeescului schit al nostru den Golești care, den mila lui Dumnezeu și cu ajutoriul maicăi Precistii și cu ruga slăviților și luminaților sfinți ai hramului, l-am început den temelie și l-am zidit până la săvârșit cu toată nevoița cum și cu cheltuiala noastră, zidindu-l nu multă bucurie și dragoste nevoind cu toată priința, fiind lucrarea lui pren vreami greale și cu mare lipsă. Iar fiind aprinsu cu liubov și cu multă răvnă cătră săvârșirea lui, am tot silit cu cât am putut de l-am înălțat precum se vede și l-am împodobit în lăuntru cu icoane, cu tample, cu toate ce trebuiescu, cu aur. Și l-am zugrăvit și înprejur l-am îngrădit cu curte de piatră, cu casă cu pivniță, cu chilii, cu clopotniță, cu clopote și l-am ajutorat cu moșioare, cu vii, cu vite, cu stupi, cu țigănași, cu scule de argint, cu odăjdii, cu vase de aramă, cu tipsii, cu căldări, cu tingiri, cu de toate precum mi-a fost prilejul și cum mi-au fost și vremile, precum să vor arăta în catastihul ce am dat la ispravnicul ce am pus, care am făcut și iaste iscălit de mine.

Și socotindu eu că nu să va putea ținea de sineși, l-am fost lipit lângă sfânta mănăstirea Câmpulungul ca să-l caute și să-l ajutoreze la vremi de nevoie și să / se / chivernisească de egumenii ce se vor rândui prin vreami la aciastă casă, făcându-le și scrisoarea mea la mâinile lor, așzând ca să pue ei ispravnic și popi den mănăstire ca să lucreze moșioarele și să caute de trebile casii cum și ale mănăstirii cei mari și să facă slujbele bisericii pre obicina și rânduiala ce au și ei la mănăstire. Și când va veni zioa sfinților ai hramului să meargă însuși egumenul să-i cinstească cu slujbe și cu pofale (?) și să le facă prăznuire cum să cade, pre cât le va fi putința casei și alte multe trebuite lucruri.

Întru aceia a noastră scrisoare însemnând ca toate să să păzească nemutate și neschimbate, încă cu cât se va putea totu să să adauge și să să înmulțească spre mai multe și bune obiciaiuri, iar a scădea nu. Și am lăsat asupra lor dându-le voe spre toate a le căuta și a le păzi.

Iar când am cercetat pre vreme ca cela ce am avut durere în inimă știind ostenința mea acolo ca să auz ceva folos și că iau ceva mângăere și odihnă den

⁶⁶ Arhivele Naționale București, M-rea Câmpulung LX/73 și LXIII/64, copie.

chiverniseala lor nu am aflat nice un temei și nici o căutare, ce mai mult scăzădenie și lipsă întru toate și sfânta biserică părăsită și mai mult închisă și toate zisele mele slăbite, den carele la mai multă grijă am căzut și mai la mare cheltuială de cât întâiu, când era asupra mea.

Deci, văzând eu așa că s-au slăbit, încă fiind eu viu, am socotit dar, în urma mea cu cât mai mult să vor slăbi obicinerile și tocmelele mele ce am lăsat asupra lor, ci dar iată că las acea închinăciune ce am făcut și o stricu. De acum să nu să fie în seamă și să fie necrezută, ci iar să fie supt grija și stăpânirea noastră cum și întâi să să caute de ceia ce se vor rânduie de noi a fi ispravnici iar de către ei să fie în pace și nebântuit în veci.

Iar cine s-are ispiti a face preste cuvântul meu să fie supt blestem și necertat de mine în veci.

Fevruarie 5 dni, leat 7198 (1690).

Grigorie, episcop Buzăului.

Ștefan Piscupescu adeverez această copie scoasă după cartea strămoșului meu⁷.

1694 (7202) aprilie 23.

Ieșirea schitului Golești de sub autoritatea mînăstirii Cîmpulung, obligându-se să-i dea pe an câte taleri 20 în două rînduri.

Eu eromonah Vasile, egumen, împreună cu tot săborul sfintei mănăstiri ot Dolgopol făcut-am aciastă scrisoare a noastră ca să fie de mare credință și de mărturie sfântului și dumnezeescului schit din Golești care este hramul sfinților și luminaților părinți Vasilie Velichi, Grigorie Bogoslov, Ioan Zlataust, care din temelie iaste zidit de sfinția sa răposatul părintele chir Grigorie ce au fost episcop la Buzău și l-au închinat sfinții mănăstirii ca să se caute și să să pînzească de sfânta mănăstire, precum scrie și cartea sfinții sale cea de închinăciune, întru care, lângă alte multe învățături ce scrie acolo, zice și aciasta: ca să să caute una cu alta și când ar prisosi la una și ar lipsi la alta să se ajute. Iar apoi, după vreme, pentru multele nevoile țării și întâmplări ale oștilor, au căzut amândoa la slăbiciune și la lipsă și neputându-să să să fie cu cea dintăiu tocmeală și ca să nu piardă și noi să rămănem în blestem, am socotit cu tot soborul sfintei mănăstiri și cu ctitorii împreună de i-am făcut o ruptoare să să știe ce va da mănăstirii ajutoriu ca să fie pomana ctitorilor și am așăzat să dea de an câte taleri 20, la sfti Ghiorghie i la sfti Dimitrie taleri 10, iar altă băntuială să nu mai aibă de către mănăstire, de nimic, nici de lucruri, nici de altele, făr decât numai să-și dea ruptoarea lor. Iar ei să aibă voe să-și caute moșioarăle și viile să le lucreze, și ce-ar afla venit pã iale să-și ia, să se ajutoreze casa. Și de către mănăstire să nu aibă nici o opreală că așa am așăzat și am legat cu tot săborul. Și alte tocmele, câte sânt scrise în cartea închinăciunii, toate să să știe și să să caute de / schit /.

⁷ Arhivele Naționale București, M-rea Cîmpulung LXIV/20, copie.

Așijderea rugăm pre cei ce în urma noastră, prin vremi, să vor rândui a fi năstavnici sfintei mănăstiri să aibă a ținea și a păzi aciastă tocmire stătătoare în veci, iar carii ar strica și ar călca aciastă tocmire să fie supt mare blestem de domnul nostru I/su/s H/risto/s și de sfinții părinți de la Nicheia și de alte sfinte săboare, așijderea să fie și de sfinții hramului neertați.

Și pentru ca să se crează am întărit și cu pecetea sfintei mănăstiri.

Aprilie 23, 7202 (1694)

(pecetea mănăstirii Cîmpulung)

Ieromonah Vasilie, egumen ot Dolgopol. Ioan proegumen ot Dolgopol.

Eromonah Daniil. Popa Necula sin episcop. Theodosie proegumen ot Dolgopol.

Eromonah Ioan dichiul. Ghenadie eromonah. Daniil eromonah.

Aciasta iaste copie din cuvânt în cuvânt asemenea după cel adevărat zapis, iulie 15, 1786.

Sidis Grigorie⁸

⁸ Arhivele Naționale București, M-rea Cîmpulung, LX/73 și LXIII/64, copii.